

Daw'r gair symffoni o'r geiriau Groeg "sym" (gyda'n gilydd) a "ffôn" (sain).

Mae symffonig yn golygu symffoni. Fe'i defnyddir yn aml i ddisgrifio cerddoriaeth sy'n eithaf hir ac sy'n datblygu alawon dros gyfnod hir.

Y SYMFFONI

Ysgrifennodd Haydn o leiaf 107 o symffoniau dros 36 o flynyddoedd.

Er bod gan ran fwyaf y symffoniau bedwar symudiad, mae pedwar ar hugain yn Symffoni Rhif 9, *Saint Vartan* gan Alan Hovhaness.

Cyfansoddwyd symffoniau fel yr ydym yn eu hadnabod heddiw yn gyntaf yn ystod y cyfnod clasurol, sef tua 1740 - 1820.

Mae symffoniau enwog yn cynwys Symffoni Rhif 9 "O'r Byd Newydd" gan Dvořák, *Symphonie Fantastique* gan Berlioz a Symffoni Rhif 3 "Symffoni Eroica" gan Beethoven.

Ysbrydolwyd Symffoni fugeiliol Vaughan Williams gan fiwglwr y Rhyfel Byd 1af a chwaraeodd nodyn anghywir. Mae'r digwyddiad yn cael ei ddynwared yn cadenza'r utgorn yn yr ail symudiad.

Joseph Haydn a adnabyddir fel "Tad y Symffoni".

#1

Ym mherfformiad cyntaf ei Symffoni Gorawl, ni ddeallodd Beethoven, a oedd bron yn gwbl fyddar, fod y gerddorfa wedi gorffen o'i flaen a daliodd ati i arwain nes i ganwr ei droi i wynebu'r gynulleidfa a oedd yn cymeradwyo.

Caiff symudiad cyntaf symffoni ei ysgrifennu fel arfer ar ffurf sonata, sy'n golygu fod iddo dair prif adran: dangosiad, datblygiad, ac ailddatganiad.

#2

Movement 1

Dangosiad → Datblygiad → Ailddatganiad

#3

Havergal Brian sy'n dal record byd am y symffoni hiraf; parodd ei Symffoni Rhif 2 "Y Gothig", awr a 39 munud mewn darllediad recordio gan y BBC ym 1954.

Yn para 17 eiliad Symffoni'r Gwanwyn: Llawenydd Bywyd gan Michael Wolters yw'r fyrraf yn y byd.

#4